

**Raport de monitorizare ex- post
a proiectului finanțat din FNDRL**

Codul proiectului: **ST 12 511 GM23**
Denumire proiectului: **Extinderea iluminatului public stradal din s. Sireți pe arterele secundare**
Domeniul și măsura de intervenție: **1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale**
Măsura

Localitatea proiectului: s. Sireți, r-nul Strășeni
Beneficiar: Primăria s. Sireți, r-nul Strășeni
Bugetul proiectului: 260.900,31 lei
Suma finanțată din FNDRL: 255.900,31 lei
Data semnării contractului de finanțare: 16.08.2023 026-ST12511-GM23
Data transmiterii obiectului: 04.12.2023

Măsurarea indicatorilor efectivi de rezultat și produs

Indicator	Tip	Valoarea planificată	Metoda de măsurare a indicatorului	Data măsurării	Valoarea efectivă
- Gradul de acoperire a străzilor și a spațiilor publice cu iluminat stradal: 3,34 km; - Numărul corpurilor de iluminat stradal instalate: 75 un.;	Produs	- Gradul de acoperire a străzilor și a spațiilor publice cu iluminat stradal: 3,34 km; - Numărul corpurilor de iluminat stradal instalate: 75 un.;	1. Monitorizarea de birou/Analiza documentară (Cererea de finanțare, documentația tehnică și financiar-contabilă a proiectului)/ 2. Interviu cu Unitatea de Implementare (primar, contabil, secretar CL). 3. PAD aprobat prin Decizia CL; 4. Nota informativa APL cu acțiuni de durabilitate; 5. Vizita de monitorizare post-implementare;	Vizita de monitorizare post-implementare din data de 22.01.2025	- Gradul de acoperire a străzilor și a spațiilor publice cu iluminat stradal: 3,34 km; - Numărul corpurilor de iluminat stradal instalate: 75 un.;
- Numărul de beneficiari finali al serviciului public: 6500 locuitori (48,6 % bărbați, 51,4 % femei), 150 agenți economici, 8 instituții publice; - Nivelul accidentelor rutiere și infracțiunilor în timpul întunecos diminuat: cu 10% (de la 20% la 10%); - Ponderea acoperirii cu iluminat stradal a localității: 20% (de la 60% la 80%); - 1 localitate cu acces la rețeaua de iluminat stradal reabilitat;	Rezultat	- Numărul de beneficiari finali al serviciului public: 6500 locuitori (48,6 % bărbați, 51,4 % femei), 150 agenți economici, 8 instituții publice; - Nivelul accidentelor rutiere și infracțiunilor în timpul întunecos diminuat: cu 10% (de la 20% la 10%); - Ponderea acoperirii cu iluminat stradal a localității: 20% (de la 60% la 80%); - 1 localitate cu acces la rețeaua de iluminat stradal reabilitat;	1. Monitorizarea de birou/Analiza documentară (Cererea de finanțare, documentația tehnică și financiar-contabilă a proiectului)/ 2. Interviu cu Unitatea de Implementare (primar, contabil, secretar CL). 3. PAD aprobat prin Decizia CL; 4. Nota informativa APL cu acțiuni de durabilitate; 5. Vizita de monitorizare post-implementare;	Vizita de monitorizare post-implementare din data de 22.01.2025	- Numărul de beneficiari finali al serviciului public: 6500 locuitori (48,6 % bărbați, 51,4 % femei), 150 agenți economici, 8 instituții publice; - Nivelul accidentelor rutiere și infracțiunilor în timpul întunecos diminuat: cu 10% (de la 20% la 10%); - Ponderea acoperirii cu iluminat stradal a localității: 20% (de la 60% la 80%); - 1 localitate cu acces la rețeaua de iluminat stradal reabilitat;

1. Verificarea respectării cerințelor de sustenabilitate (durabilitate și continuitatea proiectului)

Cerințe de sustenabilitate	Aspecte planificate	Aspecte efective
Acțiunile întreprinse pentru asigurarea continuității proiectului	<p>1. Planificarea acțiunilor cu privire la constatarea costului investițional pentru sistemul de iluminat public stradal.</p> <p>2. Planificarea acțiunilor de asigurare a vizibilității proiectului prin elaborarea plăcuței informative, conform prevederilor Ghidului de identitate vizuală al ONDRL;</p> <p>3. Planificarea acțiunilor de luare la evidenta contabilă a bunului format de către primărie;</p> <p>4. Planificarea acțiunilor de mentenanță a bunului format prin încheierea unui contract de prestare servicii la necesitate.</p> <p>5. Planificarea acțiunilor de executare a condițiilor tehnice prin contractarea unui electrician, responsabil de întreținerea și gestionarea bunului format;</p> <p>6. Planificarea acțiunilor de executare a condițiilor financiare/de alocare a mijloacelor financiare din bugetul local, pentru întreținerea bunului format;</p> <p>Conform PAD aprobat prin decizia CL, durabilitatea proiectului va fi realizată de autoritatea publică locală și ÎM SalubSireți care conform statului, extrasului cu activitățile delegate, are în sarcina sa gestionarea sistemului de iluminat din Sireți. În urma dării în exploatare a lucrărilor executate, Primăria Sireți prin decizie a consiliului local, va lua la bilanț contabil investiția construită în cadrul proiectului investițional.</p> <p>IM SalubSireți prin contractarea de primărie va asigura întreținerea, schimbarea corpurilor de iluminat, mentenanță SIP. Primăria prin taxele și impozitele proprii va asigura achitarea facturilor la energia electrică a întreg sistemului de iluminat. Prin taxa de salubritate, primăria percepe indirect și acoperă inclusiv întreținerea iluminatului stradal. Taxa pe salubritate pe teritoriul UAT la moment este de 300 lei per gospodărie.</p>	<p>Primăria satului Sireți a întreprins o serie de acțiuni pentru a se asigura că sistemul de iluminat public funcționează optim și răspunde necesităților comunității. Prin acțiunile esențiale s-au numărat:</p> <p>- Conform dispoziției nr.63-p din 28 octombrie 2024 a fost angajat electrician ce se ocupă de mentenanța și întreținerea sistemului.</p> <p>- Periodic defrișarea vegetației din apropierea corpurilor de iluminat, înlocuirea corpurilor defecte.</p> <p>- APL conform contractului de antrepriză nr.20 din 20 martie 2024 a extins iluminatul public stradal, asigurând siguranța cetățenilor, accesibilitate în perioadele întunecate ale zilei.</p> <p>- APL Sireți a apelat la un nou apel de finanțare din cadrul Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală în urma căruia s-a semnat contractul de finanțare nr.ST 22 459 SE-2 din data 26.12.2024, cu denumirea Sporirea independenței energetice prin construcția unui parc fotovoltaic de 200 Kw în Sireți</p> <p>- Primăria satului Sireți conform Deciziei nr.1/14 din 17 ianuarie 2025 cu privire la aprobarea Planului de investiții pentru anul 2025 -2026 planifică alocare a circa 500 mii lei pentru extinderea iluminatului public inclusiv și asigurarea lucrărilor de mentenanță pentru sistemul existent construit atât prin intermediul proiectului "Satul European Expres" cât și a celor construite din surse bugetare proprii.</p> <p>- Pentru a asigura continuitatea și buna funcționare a sistemului de iluminat public, Primăria satului Sireți conform deciziei nr.2/2 din 29 martie 2024 a alocat o sumă de aproximativ 240 mii lei, aceasta fiind utilizată pentru lucrări de extindere a iluminatului public stradal în baza contractului de antrepriză nr.20 martie 2024, resursele alocate demonstrează angajamentul administrației locale de a oferi un serviciu public eficient și de a răspunde nevoilor cetățenilor pentru îmbunătățirea continuă a infrastructurii publice.</p> <p>Referitor la plata pentru consumul de energie electrică a sistemului de iluminat public stradal, factura lunară estimează în jur de 17 000 lei lunar în perioada rece a anului și 8 000 lei perioadă când sunt eficiente panourile fotovoltaice.</p>

<p>Resursele financiare și umane alocate pentru asigurarea continuității proiectului</p>	<p>1. Planificarea anuală a mijloacelor financiare de către APL de nivel I, pentru asigurarea continuității proiectului; 2. Contractarea de către beneficiarul final a unui specialist tehnic responsabil de mentenanța bunului format/ 3. APL planifica alocarea din bugetul local a sumei de 405 lei pentru elaborarea placutei informative permanente; Confor PAD, aplicantul menționează ca, după finalizarea proiectului nu vor fi create structuri. Structurile necesare sunt create. ÎM SalubSireți a fost fondată în 2010 și până în prezent gestionează toate serviciile locativ-comunale din Sireți. Primăria percepe taxe și impozite și asigură financiar întreținerea SIP pe tot teritoriul.</p>	<p>-Sistemul de iluminat public stradal a rămas a fi gestionat de APL , deoarece nu avem fondată o întreprindere municipală care ar gestiona și întreține acest sistem. -Responsabil de gestionarea și mentenanța sistemului de iluminat public este atribuită primarului satului Sireți, iar pentru servicii de întreținere, extindere, reabilitare a sistemului creat Conform dispoziției nr.63-p din 28 octombrie 2024 a fost angajat electrician iar ce ține de echipament electric primăria are opțiunea de a contracta la necesitate companie autorizată. Totodată trebuie să menționăm faptul că în primii 3 ani de la finalizarea lucrărilor conform contractului de antrepriză , antreprenorul are obligația de asigurare a bunei funcționalități a sistemului de iluminat stradal și să înlăture toate defecțiunile. -La momentul actual Primăria Sireți nu are încheiat un contract pentru prestări servicii de mentenanță a sistemului de iluminat .</p>
<p>Rezultatele obținute prin proiect care au produs / produse efecte și după finalizare</p>	<p>Zona rurală dezvoltată echilibrată și durabil în mediul rural; Acces la servicii și utilități publice de calitate îmbunătățite 6500 persoane, beneficiari finali al serviciului public ; Grad sporit de atractivitate a condițiilor de viață din mediul rural Gradul de acoperire a străzilor sporit cu circa 20% Nivelul accidentelor rutiere și infracțiunilor în timpul întunecos diminuat cu 10% Ponderea acoperirii cu iluminat stradal a localității cu circa 20%</p>	<p>În cadrul proiectului au fost realizate lucrări de instalare a 120 de corpuri LED de circa 35 kw, pe cablu SIP de până la 35 kw de la pilon la pilon pe străzile neacoperite cu iluminat public, pe o lungime de circa 5 km în raza localității Sireți, raionul Strășeni. Beneficiarii principali ai proiectului sunt toți cei 6500 de locuitori ai satului Sireți care au deja acces îmbunătățit la iluminat stradal de calitate, cele peste 8 instituții publice, dar și grupurile vulnerabile, navetiști care vin seara de la munca, pensionari care au nevoie de iluminat public pentru un trafic mai sigur, etc. Propunerea dată de proiect a fost o continuitate a proiectului ” Reconstrucția și modernizarea sistemului de iluminat stradal în s. Sireți și construcția unei stații PV cu capacitatea de 20 kW”, finanțat cu suportul Agenției de Eficiență Energetică, Primăria Sireți și Consiliu Raional Strășeni, proiectul realizat cu succes și funcțional. La fel propunerea de proiect face parte și din prioritățile primăriei Sireți ca componenta a propunerii de proiect depuse la ONDRL spre finanțare - Sporirea independenței energetice prin construcția unui parc fotovoltaic de 200 kw în Sireți, proiect aflat în portofoliul primăriei pentru imediata depunere spre finanțări deschise. Nivelul accidentelor rutiere și infracțiunilor în timpul întunecos diminuat de la 20% la 10%; Ponderea acoperirii cu iluminat stradal a localității de la 60% la 80%; Gradul de acoperire a străzilor sporit de la 60% la 80%; Impactul social resimțit de localitate: -S-a redus infracționalitatea prin asigurarea unei vizibilități mai bune pe timp de noapte. -Siguranța sporită pentru pietoni și șoferi în zonele mai puțin iluminate anterior. -Îmbunătățirea calității vieții. -Locuitorii se deplasează mai liber și mai confortabil pe timpul nopții. -Localitatea a devenit mai atractivă pentru locuitori, investitori și vizitatori. -Accesul mai bun la spațiile publice și infrastructură, indiferent de oră. -Gradul de acoperire a străzilor din localitatea Sireți cu iluminat public este de aproximativ 80. Spațiile publice din Sireți au beneficiat de o extindere semnificativă a sistemului de iluminat public aproximativ 90% acestea includ Instituțiile Publice, scuarul Ioan Daghi, terenurile de joacă și alte locuri de întâlnire a comunității.</p>

Concluzii:

În urma implementării proiectului, au fost atinse obiectivele generale și specifice ale proiectului. Produsele și rezultatele, impactul asupra comunității și grupului țintă au fost atinse. Bunul creat funcționează și este sustenabil. Angajamentele asumate de asigurare durabilitate de către beneficiarul final sunt respectate. Riscuri majore nu au fost identificate;

Numărul gospodăriilor din cadrul localităților este de 1742 din care 50 % constituie gospodării cu copii. Tendința din ultimii 20 ani arată pentru satul Sireți are un spor natural pozitiv, datorită nou-născuților, noilor veniți în Sireți, noi rezidenți, proximitate față de municipiul Strășeni și Chișinău care este cea mai mare piață a forței de muncă și condiții favorabile pentru zonă rezidențială, ieșire la trei trasee internaționale distincte, etc. Toate acestea datorită condițiilor de muncă și trai decente create de autoritatea publică locală prin intermediul proiectelor cu suportul Guvernului dar și din alte surse de finanțare.

Impact social

1. Siguranță personală și comunitară crescută:

- Beneficiarii direcți, locuitorii zonelor iluminate se simt mai în siguranță pe timp de noapte, reducându-se riscul de accidente sau infracțiuni.

- Beneficiarii indirecți, vizitatorii, participanți la activități locale percep localitatea ca fiind mai primitoare și sigură.

2. Consolidarea coeziunii comunitare:

- Spațiile publice iluminate încurajează interacțiunile sociale și participarea la evenimente comunitare, îmbunătățind relațiile dintre locuitori.

3. Acces facilitat la infrastructură și servicii:

- Beneficiarii direcți pot circula mai ușor pe timp de noapte, inclusiv către școli, locuri de muncă, magazine sau alte servicii.

- Impact pozitiv asupra educației și sănătății prin creșterea accesibilității.

4. Îmbunătățirea calității vieții:

- Un mediu iluminat oferă confort psihologic și reduce izolarea socială, în special pentru grupurile vulnerabile (copii, persoane în vârstă).

Impact economic

1. Reducerea cheltuielilor gospodăriilor:

- Locuitorii nu mai trebuie să investească în soluții de iluminat individual (lanterne, iluminat stradal privat).

2. Dezvoltarea economică locală:

- Afacerile locale beneficiază de o circulație crescută pe timp de seară, ceea ce stimulează consumul.

- Investitorii percep localitatea ca având o infrastructură modernă și atractivă.

3. Creșterea valorii proprietăților:

- Zonele iluminate atrag noi locuitori și cresc valoarea locuințelor și terenurilor din vecinătate.

4. Economie pe termen lung:

- Utilizarea tehnologiei eficiente energetic reduce costurile de întreținere și consum, eliberând resurse financiare pentru alte proiecte locale.

- Proiectul poate genera locuri de muncă temporare (instalare, mentenanță) și poate stimula dezvoltarea serviciilor conexe.

Beneficiari direcți:

- Locuitorii caselor și gospodăriilor situate în zonele iluminate.

- Pietonii și șoferii care circulă în aceste zone.

Beneficiari indirecți:

- Vizitatorii și turiștii care vin în localitate.

- Afacerile și serviciile locale care depind de fluxul de oameni.

- Administrația publică, prin creșterea veniturilor din taxe și reducerea cheltuielilor legate de infracționalitate sau accidente.

Serviciul evaluare ex-post și raportare

03.06.2025